

## Een kwestie van perspectief

# Marktconform pensioen?

“Een functie met uitstekende arbeidsvoorwaarden en een marktconforme pensioenregeling”. Zomaar een tekst uit een vacature. Maar wat is “een marktconforme pensioenregeling?” In dit artikel geven we uitleg van het begrip en aandachtspunten voor de ondernemingsraad.

**O**nlangs adviseerden wij een ondernemingsraad waarvan de werkgever in haar vacatures aangaf een “uitstekende en marktconforme pensioenregeling” te hebben. Dat was een geruststelling voor de ondernemingsraad – totdat we samen naar de inhoud van de betreffende pensioenregeling keken. De medewerkers betaalden inderdaad een lage werknemerspremie, veel minder dan collega’s van soortgelijke werkgevers. Op dat onderdeel was de pensioenregeling zelfs meer dan marktconform. De keerzijde was dat de medewerkers er ook niet veel pensioen voor opbouwden. De werkgever betaalde namelijk ook heel weinig premie.

En, de pensioenregeling was allang niet meer van deze tijd. Er werd al jarenlang uitgegaan van een heel hoge rente die voor een goed rendement moest zorgen. Dat de werkelijkheid heel anders is, bleef buiten beschouwing. Het deel van het salaris waarover de medewerkers pensioen opbouwden was erg laag, en er werden flinke risico’s genomen met de beleggingen. Al met al was er naar onze overtuiging zeker geen sprake van een uitstekende en marktconforme pensioenregeling, maar juist een regeling die heel stevig onderhoud nodig heeft.

### Automatisch marktconform?

Voor veel sectoren geldt dat er “automatisch” sprake is van een marktconforme pensioenregeling. Als een werkgever verplicht is om aan te sluiten bij een bedrijfstakpensioenfonds, zoals bijvoorbeeld in de zorg- of metaalsector, dan

geldt dat de medewerkers in die sector (min of meer) dezelfde pensioenregeling hebben. Er wordt immers een regeling gehanteerd, en de cao bepaalt hoe de verdeling van de premie tussen werkgever en medewerkers is.

### Kosten of kwaliteit?

Maar er zijn in Nederland een flink aantal sectoren zonder verplicht gesteld pensioenfonds. Denk aan de ICT-sector, de havensector of aan sectoren waarin in de cao staat dat werkgevers alleen een bepaalde minimumregeling moeten hanteren. In die sectoren vinden dan ook de meeste discussies plaats over marktconformiteit. De werkgever en de medewerkers willen een pensioenregeling die in lijn is met de markt, ieder vanuit zijn eigen perspectief. Beiden hebben hun eigen ideeën over marktconformiteit waarbij de werkgever (zwartwit gesteld) meer naar de kosten kijkt, en de ondernemingsraad vooral naar de kwaliteit van de pensioenregeling.

Welke elementen bepalen nu of er sprake is van een marktconforme pensioenregeling? Wat is “de markt” en, misschien wel de lastigste, wat is “in overeenstemming”? Betekent dit nu dat alle pensioenregelingen in een sector precies hetzelfde moeten zijn? Ja en nee, is het antwoord. Voor het bepalen van marktconformiteit wordt naar een aantal elementen gekeken:

- wat is de hoogte van de pensioenuitkering?
- hoeveel zekerheid heeft de pensioenregeling?
- wie draagt het risico als de pensioenresultaten achterblijven (de werkgever of de werknemer of beiden)?

- En last maar zeker niet least, hoeveel kost de regeling? Marktconformiteit is daarmee een mix van inhoud en de kosten.

## Kwaliteit van de pensioenregeling

Bij de vergelijking van premies is het type van de pensioenregeling erg belangrijk. Een beschikbare premieregeling is zowel qua inhoud, kosten als zekerheid een heel ander type regeling dan een middelloonregeling. Deze regelingen kunnen niet gemakkelijk met elkaar worden vergeleken, zonder goede afspraken over aannames. Dit kunnen bijvoorbeeld aannames zijn over toekomstige rendementen. Hoe positiever de aannames zijn, des te hoger de te verwachten pensioenuitkering. Het is dan ook zaak om in een vergelijking dezelfde aannames te gebruiken. Om marktconformiteit van een pensioenregeling te toetsen, moet ook gekeken worden naar de kwaliteit van de regeling. Wat is het verwachte pensioenresultaat, op welke pensioenuitkering mogen de pensioengerechtigden rekenen? En, als het resultaat toch tegenvalt, wie draagt dan de risico's? Welke uitkering is er voor nabestaanden? Deze vragen staan centraal bij de beoordeling van de kwaliteit van de pensioenregeling. Kijk dus niet alleen naar de kostenkant, maar ook naar de kwaliteit.

## Normpremie

Wetgeving die ook goed van pas komt bij de vaststelling van de kostenkant, is de *Wet Arbeidsmarkt in Balans*. Deze wet, die ervoor moet zorgen dat medewerkers met flexcontracten beter worden beschermd, bepaalt dat payrollwerkgevers een adequate pensioenregeling moeten aanbieden. Maar: wat is adequaat? Om te voorkomen dat ook hier discussies over begrippen ontstaan, zijn er een aantal criteria in de wet opgenomen. Een daarvan is de "normpremie". De normpremie wordt jaarlijks door de overheid bepaald. Zij kijkt daarvoor naar pensioenpremies van twee jaren ervoor. Concreet: voor 2022 is de normpremie 15.8% van het deel van het salaris waarover door de werkgever premie wordt betaald, dus nog zonder het deel wat de medewerker betaalt. De normpremie geeft een prima eerste indruk van de kosten van een pensioenregeling, niet sectorspecifiek maar wel van de "BV Nederland".

## Marktconformiteit en Pensioenakkoord

Met de komst van de *Wet Toekomst Pensioenen* (Pensioenakkoord) is het van groot belang dat de ondernemingsraad een duidelijk beeld heeft van wat voor haar een marktconforme pensioenregeling is en wat verdere aandachtspunten zijn. Voor veel regelingen zullen er flinke wijzigingen moeten worden doorgevoerd. Om de nieuwe pensioenregeling marktconform te houden (of te maken), is het belangrijk om ook als or de pensioenregelingen in de markt te vergelijken met de eigen pensioenregeling, en



niet alleen af te gaan op onduidelijke aannames en veronderstellingen of "onderzoeken" uit de losse pols.

## Kan een niet-marktconforme pensioenregeling ook positief zijn?

Wanneer een pensioenregeling niet marktconform is, kan dit gecompenseerd worden door andere arbeidsvoorwaarden. Zeker wanneer een werkgever niet verplicht aangesloten is bij een pensioenfonds kunnen er andere arbeidsvoorwaardelijke keuzes worden gemaakt. Er kan gekozen worden om het huidige inkomen te verhogen, of secundaire arbeidsvoorwaarden te verbeteren ten opzichte van de markt. Als binnen de onderneming duidelijk is dat het accent gelegd wordt op nu en niet op later, kan een niet-marktconforme pensioenregeling prima passen binnen een marktconform arbeidsvoorwaardenpakket. Het is wel belangrijk dat medewerkers weten dat er een niet-marktconforme regeling is en dat zij het hier ook mee eens zijn. Communicatie richting (nieuwe) medewerkers is daarbij dan ook van groot belang.

## Brede analyse

De uitspraak "marktconform pensioen" kent veel haken en ogen. Pensioenregelingen laten zich niet eenvoudig in een oogopslag vergelijken en een brede analyse op aannames en resultaten is dan ook belangrijk. Zeker met de komst van het Pensioenakkoord moet de ondernemingsraad scherp hebben wat marktconform is en hoe zich dit verhoudt tot de nieuwe regeling. Wacht dus zeker als or niet te lang met het onderzoeken van de marktconformiteit van de eigen pensioenregeling. En ga het overleg aan met je werkgever over de marktconforme pensioenregeling van de toekomst.

**INGE BAKKER**

**BRAM BORGENDORFF**

PENSIOENADVISEURS MEDEZEGGENSCHAP

MONTAE & PARTNERS

*Dit artikel is gesponsord door Montae & Partners*